

Οι εκδόσεις «Βαβυλωνία» κυκλοφόρησαν το βιβλίο «Κόσμοι Άλλοι και λαοί σε κίνηση» του Ραούλ Ζιμπέκι

Οι εκδόσεις «Βαβυλωνία» επιστρέφουν με καινούριο βιβλίο έπειτα από αρκετά χρόνια.

Και τι βιβλίο; Το νέο βιβλίο του πολύ σημαντικού Ουρουγουανού θεωρητικού στοχαστή της αντιαποικιοκρατίας και των σύγχρονων κινημάτων στη Λατινική Αμερική, του Ραούλ Ζιμπέκι, με το χαρακτηριστικό τίτλο «Κόσμοι Άλλοι και λαοί σε κίνηση / Συζητήσεις γύρω από την αντιαποικιοκρατία και τη μετάβαση στη Λατινική Αμερική».

Η μετάφραση έγινε από τα ισπανικά από τον Άνχελ Πέρεθ Γκονθάλεθ, ο οποίος έχει διανθίσει την έκδοση με πλήθος σημαντικών υποσημειώσεων που δίνουν μεγαλύτερη κατατοπιστικότητα και τροφή για περαιτέρω σκέψη και αναζήτηση. Το πολύ όμορφο εξώφυλλο, εμπνευσμένο από την γραφή των λαών της προκολομβιανής Αμερικής, το στήσιμο του βιβλίου και όλη η γραφιστική δουλειά ανήκει στον Αδελφό Κουφίωνα.

Τέλος, ο Σταύρος Σταυρίδης μάς έκανε την τιμή να γράψει τον πρόλογο του βιβλίου, από τον οποίο αντιγράφουμε τα εξής: «Οι καθημερινές εμπειρίες διασταυρώνονται με υπόγειες ελπίδες, οι εξάρσεις και οι εκρήξεις της απόγνωσης διασταυρώνονται με υβριδικές επινοήσεις καθημερινής άμυνας απέναντι στη σκληρότητα της εκμετάλλευσης. Είναι εδώ που αναζητά ο Ζιμπέκι, και όλοι μας, προεικονίσεις ενός χειραφετητικού κόσμου. Με όλη την πιθανά υπερβολική αξίωση που φέρει η λέξη προεικόνιση έχει τούτη τη δύναμη: να δείξει ότι η ζωή μπορεί να είναι και αλλιώς, ότι οι σημερινές κοινωνίες της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης δεν αποτελούν το τέλος της ιστορίας.»

Κυκλοφορεί, λοιπόν, σε κινηματικούς χώρους και σε επιλεγμένα

βιβλιοπωλεία σε όλη την Ελλάδα προκειμένου να ενισχύσει το διάλογο και το στοχασμό γύρω από τα πολύ επίκαιρα ζητήματα της μετάβασης σε συστήματα ζωής πέρα από το κράτος και τον καπιταλισμό, της αντιαποικιοκρατίας και των σύγχρονων κινημάτων σε όλο τον κόσμο που ξεπερνούν τους περιορισμένους ορίζοντες της ευρωκεντρικής σκέψης.

Όλα τα σημεία διάθεσης θα ανακοινωθούν πολύ σύντομα. Εκτός των παραπάνω τρόπων, μπορείτε να έρθετε σε επικοινωνία με τις εκδόσεις «Βαβυλωνία» για να το προμηθευτείτε με τους παρακάτω τρόπους:

✉ Email : periodikobabylonia@gmail.com

Facebook : Περιοδικό Βαβυλωνία – Babylonia Journal

Instagram : [@babylonia_journal](https://www.instagram.com/babylonia_journal)

Η ΑΥΤΟΚΡΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΖΑΠΑΤΙΣΤΑΣ

Του Raul Zibechi

Πηγή desinformemonos.org (Μετάφραση **Calendario Zapatista**)

Έχω σχολιάσει επανειλημμένα το γεγονός ότι η αυτοκριτική έχει εξαφανιστεί από την αριστερά σε όλον τον κόσμο, ακόμη και από εκείνην που αυτοαποκαλείται επαναστατική ή ριζοσπαστική. Το γεγονός ότι μια πρακτική, η οποία έχει κεντρικό ρόλο στην πολιτική, απουσιάζει από τη δράση εκείνων που θέλουν να αλλάξουν τον κόσμο, είναι ένα στοιχείο που οδηγεί στην κατάρρευση, συνολικά, της αριστεράς και των αντι-συστημικών κινημάτων.

Κατά τη διάρκεια της πρώτης εβδομάδας του Αυγούστου, σταθήκαμε μάρτυρες ενός εντελώς πρωτοφανούς συμβάντος μεταξύ των κινημάτων που αγωνίζονται για να αλλάξουν τον κόσμο. Συνέβη στο σπορείο Comandanta Ramona του καρακόλ* της Μορέλια, στη διεθνή συνάντηση Αντιστάσεις και Εξεγέρσεις: «Μερικά μέρη του συνόλου». Κατά τη διάρκεια κάποιων ημερών παρουσιάστηκαν θεατρικά έργα με θέματα που ξεκινούσαν από μια συνέλευση των

νεκρών (εκείνων που έπεσαν στον αγώνα), οι οποίοι διδάσκουν στους Ζαπατίστας πώς να μην επαναλαμβάνουν παλαιά λάθη, για να φτάσουν μέχρι τον διάλογο μεταξύ των αγέννητων ακόμα ανθρώπων (που τους υποδύθηκαν εκατό άτομα ντυμένα σαν σπερματοζώαρια και ωάρια), στους οποίους μετέφεραν τις σκέψεις τους.

Χιλιάδες άνθρωποι μπορέσαμε να δούμε και να ακούσουμε τα έργα, από Μεξικανούς και ξένους που συμμετείχαν, μέχρι βάσεις στήριξης**, μέλη της πολιτοφυλακής. Το πιο εντυπωσιακό ήταν το πώς παρουσίαζαν τα λάθη που έκαναν οι Συμβούλια Καλής Διακυβέρνησης*** και οι αυτόνομοι ζαπατιστικοί δήμοι, τις διάφορες μορφές διαφθοράς, όπως υπεξαιρέσεις χρημάτων που ανήκαν σε συλλογικές δομές, μέχρι και τις καταχρήσεις και τις κακές πρακτικές των αρχών.

Ένα πρώτο πράγμα που πρέπει να υπογραμμιστεί είναι ότι οι εκατοντάδες Ζαπατίστας, οι οποίοι ερμήνευαν τα έργα, ήταν όλοι τους πολύ νέοι στην ηλικία, με ίση συμμετοχή των δύο φύλων. Ο τρόπος ερμηνείας και η συμπεριφορά τους πάνω στην τεράστια σκηνή που βρίσκεται στο κέντρο του σπορείου (μεγέθους γηπέδου ποδοσφαίρου) αποκαλύπτουν ότι είχαν πραγματοποιηθεί πρόβες για μήνες με τη συμμετοχή των βάσεων στήριξης διαφορετικών κοινοτήτων και караκόλ, πράγμα που δείχνει την ύπαρξη ενός τεράστιου έργου συντονισμού μεταξύ των ζαπατιστικών περιοχών για τη συγγραφή σεναρίων και για τις πρόβες για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα. Αυτό που παρέμεινε αθέατο μου φαίνεται εξίσου σημαντικό με αυτό που ακούσαμε.

Αλλά αυτό που μου φαίνεται σχεδόν απίστευτο στην αυτοκριτική, επειδή δεν είχε συμβεί ποτέ, αυτό που δεν το είχα δει ποτέ σε περισσότερα από 55 χρόνια πολιτικής και κινηματικής στράτευσης, είναι το πώς, το πού και το για ποιον. Η αυτοκριτική ήταν δημόσια, μπροστά στις βάσεις στήριξης και στους Μεξικανούς και ξένους συμμετέχοντες, καθώς και σε όσους παρακολουθούσαν εξ αποστάσεως μέσα από δίκτυα και πλατφόρμες. Την άσκησαν απλοί άνθρωποι, νεαροί Ζαπατίστας, οι οποίοι αμφισβητούσαν τους τρόπους με τους οποίους ενεργούσαν οι δικές τους αρχές διακυβέρνησης. Την παρουσίασαν υπό μορφή θεατρικών παραστάσεων, με μια καλή δόση χιούμορ, κάτι που δεν σημαίνει ότι οι κριτικές δεν ήταν αυστηρές ή/και δεν πήγαιναν εις βάθος, αλλά αποκαλύπτει μια κατάσταση που χαρακτηρίζεται από μια διάθεση γαλήνια και στοχαστική.

Στην πολιτική κουλτούρα στην οποία ανατραφήκαμε κατά τη διάρκεια της παγκόσμιας επανάστασης του 1968 (όπως την

αποκαλούσε ο Wallerstein), η αυτοκριτική ήταν σημαντική, αλλά με την πάροδο του χρόνου έγινε σχεδόν ανύπαρκτη και όλα τα κακά άρχισαν να αποδίδονται στον εχθρό. Ίσως γι' αυτό ο υποδιοικητής Μωσής, ο οποίος παρενέβη πολλές φορές κατά τη διάρκεια της συνάντησης, τόνισε ότι «δεν προέρχονται όλα τα προβλήματα από τον καπιταλισμό» (παραθέτω από μνήμης). Σε γενικές γραμμές, εάν και όταν υπάρχει αυτοκριτική, αυτή μέχρι τώρα προέρχεται από την ηγεσία, ποτέ -μα πραγματικά ποτέ- από τη βάση. Οι ηγέτες ήταν αυτοί που αποφάσιζαν ως τώρα τι ήταν σωστό και τι λάθος, και η υπόλοιπη οργάνωση τους ακολουθούσε προς αυτή την κατεύθυνση. «Κάθε βάση στήριξης πρέπει να μπορεί να ασκεί κριτική στην διακυβέρνησή της», ειπώθηκε σε μία από τις θεατρικές παραστάσεις.

Στον ζαπατισμό υπάρχει μια ριζική αντιστροφή αυτής της ιεραρχικής πρακτικής. Η αυτοκριτική δεν είναι μόνο δημόσια και ανοιχτή, αλλά γίνεται από κάτω προς τα πάνω. Θα ήταν κάτι πολύ διαφορετικό αν συνοψιζόταν σε ένα ανακοινωθέν. Το γεγονός ότι είναι η βάση των Ζαπατίστας αυτή που την πραγματοποιεί αποδεικνύει δύο βασικά πράγματα: την ανυποχώρητη σθεναρή και επίμονη ηθική σταθερότητα και συνέπεια, καθώς και την πολιτική απόφαση ότι είναι οι οργανωμένες κοινότητες αυτές που καθορίζουν την πορεία του κινήματος. Αυτό δεν σημαίνει ότι ο *caripán* Μάρκος, ο υποδιοικητής Μωσής ή η CCRÍ (Παράνομη Επαναστατική Ιθαγενική Επιτροπή) δεν έχουν κανένα ρόλο, αλλά ότι έχουν λάβει την ηθική και πολιτική απόφαση να διοικούν υπακούοντας, πράγμα που δεν είναι συνθηματολογία, αλλά συγκεκριμένα και πραγματική πρακτική, η οποία καθοδηγεί τις ενέργειές τους.

Από εκεί ίσαμε το γκρέμισμα της ιεραρχικής πυραμίδας ήταν μονάχα ένα βήμα, το οποίο έγινε επίσης συλλογικά, από κάτω προς τα πάνω. Πρώτα, θυμήθηκαν τα θετικά στοιχεία των Συμβουλίων Καλής Διακυβέρνησης και των αυτόνομων δήμων, που δεν είχαν μόνο προβλήματα, αλλά λειτούργησαν και ως σχολείο για την αυτονομία.

Φτάνοντας σε αυτό το σημείο εγώ, καθώς και οι συμμετέχοντες με τους οποίους μπόρεσα να μοιραστώ τις απόψεις μου, πιστεύω ότι πρέπει να υποκλιθούμε μπροστά στον EZLN και τις βάσεις στήριξης, για τη συνέπεια τους, για το ότι είναι αυτό που είναι και μας δείχνουν δρόμους που δεν είχε διανύσει ποτέ πριν κανένα κίνημα, σε όλο τον κόσμο, σε όλη την ιστορία. Η ζαπατιστική επανάσταση είναι μια πραγματική επανάσταση, που

δεν παίζει με τις λέξεις, αλλά δείχνει πρακτικές για την αλλαγή εις βάθος, μη καπιταλιστικές, μη πατριαρχικές.

Μεγάλωσα και διαμορφώθηκα στα χρόνια της κινεζικής πολιτιστικής επανάστασης, στην οποία προσχώρησα ιδεολογικά με ενθουσιασμό, επειδή πίστευα ότι ήταν η συνέχιση του αγώνα μετά την κατάκτηση της εξουσίας, σε αντίθεση με ό,τι είχε συμβεί στη Σοβιετική Ένωση, όπου κάθε κριτική από τα κάτω καταστελλόταν. Στη συνέχεια μάθαμε ότι η κινητοποίηση των μαζών είχε προωθηθεί από τις κομματικές ηγεσίες, για να επιλυθούν διαμάχες μεταξύ των ελίτ χρησιμοποιώντας τις μάζες, όπως πάντα. Αυτό είναι φρικτό, γιατί χύθηκε αίμα των από κάτω για να ενισχυθεί η πυραμίδα.

Σε τούτες τις στιγμές του παγκόσμιου ζόφου, των γενοκτονιών και των σφαγών που επιτελούν οι από πάνω, ο ζαπατισμός είναι η μόνη ελπίδα. Ακέραιος, ακηλίδωτος, με λάθη αλλά χωρίς φρικαλεότητες. Αποτελεί την εξαίρεση στον μικρό αντι-συστημικό κόσμο, και ως τέτοια πρέπει να τον αναγνωρίσουμε. Οι Ζαπατίστας το πέτυχαν χωρίς να παραδοθούν, χωρίς να πουληθούν, χωρίς να υποκύψουν... και χωρίς να παραδώσουν τα όπλα.

*****

*Caracol, στο πρωτότυπο. Σύμβολο αιώνων για τους πολιτισμούς Μάγια, η λέξη στα ισπανικά σημαίνει σαλιγκάρι, σπείρα αλλά και κοχύλι. Έτσι ονόμασαν οι Ζαπατίστας τα οργανωτικά και διοικητικά κέντρα των εξεγερμένων αυτόνομων κοινοτήτων, που δημιουργήθηκαν το 2003. (ΣΤΜ)

**Ο "κορμός" του ζαπατιστικού κινήματος. Οι βάσεις στήριξης του EZLN αποτελούνται από χιλιάδες γυναίκες, άνδρες και παιδιά που ζουν, οργανώνονται και αγωνίζονται στις εξεγερμένες αυτόνομες ζαπατιστικές κοινότητες. (ΣΤΜ)

*** Τα καρακόλ ήταν η έδρα των Συμβουλίων Καλής Διακυβέρνησης, δηλαδή των τοπικών αυτόνομων κυβερνήσεων των ζαπατιστικών λαών, τα μέλη των οποίων ορίζονταν από τις συνελεύσεις των κοινοτήτων ήταν ανακλητά ανά πάσα στιγμή και εναλλάσσονταν στα διοικητικά καθήκοντά τους κυκλικά. Τα Συμβούλια καταργήθηκαν πριν δύο περίπου χρόνια. (ΣΤΜ)

Υ.Γ.: Η ΑΥΤΟΚΡΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΖΑΠΑΤΙΣΤΑΣ

είναι ο τίτλος άρθρου γραμμένου «εν θερμώ» (11/8) από τον δημοσιογράφο, συγγραφέα και σύντροφο στους αγώνες της Λατινικής Αμερικής Raúl Zibechi (https://en.wikipedia.org/wiki/Ra%C3%BAl_Zibechi).

Δημοσιευμένο στο site δημοσιογραφικής ενημέρωσης και

σχολιασμού “από τα κάτω” *desinformemonos* (<https://desinformemonos.org>), με αφορμή τη συμμετοχή του R. Zibechi στη συνάντηση των Ζαπατίστας με αντικαπιταλιστικά κινήματα από όλο τον κόσμο, την πρώτη και τη δεύτερη εβδομάδα του Αυγούστου

Παλαιστίνη και Λατινική Αμερική Βαθιά σύνδεση λόγω κοινών βιωμάτων

Του Ραούλ Ζιμπέκι

Μετάφραση Μαριλένα Ευσταθιάδη

Αν βασιστούμε σε όσα αναφέρουν τα κυρίαρχα μέσα ενημέρωσης, στη Λατινική Αμερική δεν υπάρχει κανένα κίνημα αλληλεγγύης προς την Παλαιστίνη που να μπορεί να συγκριθεί με τις τεράστιες διαδηλώσεις στις ευρωπαϊκές πόλεις και στις ΗΠΑ. Πράγματι, δεν έχουμε δει κατασκηνώσεις διαμαρτυρίας, με κάποιες εξαιρέσεις, ούτε τις μαζικές πορείες εκατοντάδων χιλιάδων που κατέλαβαν τους δρόμους των χωρών του Βορρά. Ωστόσο, αυτή θα ήταν μια επιφανειακή οπτική που θα παρέβλεπε την ουσία: τα έθνη και οι κοινωνίες της Λατινικής Αμερικής έχουν κοινή αποικιακή ιστορία με τον υπόλοιπο Παγκόσμιο Νότο• υποφέρουν από ορισμένα παρόμοια προβλήματα – όπως η κυριαρχία των μεγάλων εθνών του Βορρά• έχουν εκτεταμένες σχέσεις με την Παλαιστίνη και με τους χιλιάδες Παλαιστίνιους μετανάστες που έχουν φθάσει σε αυτήν την περιοχή. Ας αφήσουμε τους χάρτες να μιλήσουν από μόνοι τους, ιδιαίτερα τους χάρτες των χωρών που έχουν διπλωματικές σχέσεις με την Παλαιστίνη¹.

Στον Παγκόσμιο Νότο, πέραν κάποιων εξαιρέσεων, όλες οι χώρες έχουν σχέσεις με την Παλαιστίνη. Στον Παγκόσμιο Βορρά, πέραν κάποιων εξαιρέσεων, κανείς δεν έχει τέτοιες σχέσεις. Στη Λατινική Αμερική και την Αφρική μόνο ο Παναμάς και το Καμερούν αρνούνται να συσχετιστούν μαζί της. Φέτος, η Παλαιστίνη αναγνωρίστηκε από τέσσερις χώρες της Καραϊβικής: Μπαρμπάντος, Μπαχάμες, Τζαμάικα και Τρινιντάντ και Τομπάγκο. Εν τω μεταξύ, στον Παγκόσμιο Βορρά, η Ισλανδία και η Σουηδία έχουν ξεκινήσει τις διπλωματικές σχέσεις, με πιο πρόσφατες προσθήκες την Ισπανία, τη Σλοβενία, την Ιρλανδία και τη Μάλτα².

Οι περισσότερες χώρες της Ανατολικής Ευρώπης αναγνωρίζουν επίσης την Παλαιστίνη. Ας μην ξεχνάμε πως αυτές ποτέ δεν ανήκαν στον Παγκόσμιο Βορρά και πως είναι οι πληθυσμοί με το χαμηλότερο εισόδημα στην ήπειρο και πως εξακολουθούν να έχουν ασύμμετρες σχέσεις με ισχυρές χώρες, όπως τη Γερμανία, τη Γαλλία και την Αγγλία, πέρα από τις ΗΠΑ φυσικά.

Από την άλλη, οι χώρες της Λατινικής Αμερικής είναι από τις πιο επικριτικές απέναντι στην επίθεση στη Γάζα, σε σημείο που τρεις από αυτές διέκοψαν σχέσεις με το Ισραήλ τους τελευταίους μήνες. Η πιο πρόσφατη περίπτωση είναι αυτή της Κολομβίας, με τον πρόεδρο Γκουστάβο Πέτρο να ανακοινώνει τη διακοπή των σχέσεων στις αρχές του Μαΐου³. «Η Κολομβία δεν μπορεί να είναι αδιάφορη απέναντι στα τεράστια και απερίγραπτα ανθρώπινα βάσανα».

Μήνες νωρίτερα το είχε κάνει η Βολιβία, λόγω των «εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας που διαπράττονται εναντίον του παλαιστινιακού λαού», σύμφωνα με τον Υπουργό Εξωτερικών Φρέντυ Μαμάνι, και το ίδιο έκανε λίγο αργότερα η Μπελίζ. Η Βενεζουέλα είχε ήδη κάνει αυτό το βήμα το 2009, πάλι λόγω της ισραηλινής στρατιωτικής επίθεσης στη Γάζα. Επιπλέον, αρκετές χώρες της Λατινικής Αμερικής, όπως η Χιλή, η Βραζιλία και η Ονδούρα, ανακάλεσαν τους πρεσβευτές τους στο Ισραήλ, μέτρο που θεωρείται προοίμιο της διακοπής

των διπλωματικών σχέσεων. Συνολικά, έντεκα χώρες στην περιοχή

έχουν τοποθετηθεί κατά των επιθέσεων του Ισραήλ στη Γάζα⁴. Η Βραζιλία, το Μεξικό και το Περού απαίτησαν κατάπαυση του πυρός. Το πανόραμα της περιοχής χαρακτηρίζεται από πολύ ισχυρές επικριτικές φωνές ανθρώπων με κύρος, όπως αυτή του προέδρου Λούλα ντα Σίλβα, που δεν σταματούν να στηλιτεύουν το Ισραήλ για την άρνησή του να κηρύξει κατάπαυση του πυρός κι εν προκειμένω, να καταγγείλει μια γενοκτονία.

«Αυτό που συμβαίνει στη Λωρίδα της Γάζας και με τον παλαιστινιακό λαό δεν απαντάται σε καμία άλλη ιστορική στιγμή. Ή μάλλον, απαντάται: όταν ο Χίτλερ αποφάσισε να σκοτώσει τους Εβραίους», είπε ο Λούλα στην Αιθιοπία το Φεβρουάριο στη σύνοδο της Αφρικανικής Ένωσης.

Πολλαπλές εκφράσεις αλληλεγγύης

Η Χιλή μετρά τη μεγαλύτερη παλαιστινιακή κοινότητα της περιοχής με 500 χιλιάδες ανθρώπους, οι οποίοι έφτασαν σχεδόν όλοι μετά τη Νάκμπα. Στην Ονδούρα ζουν 280 χιλιάδες και στην Κολομβία υπάρχουν εκατό χιλιάδες Παλαιστίνιοι, καθώς και μικρότεροι αλλά σημαντικοί αριθμοί στις υπόλοιπες χώρες.

Στις περισσότερες χώρες της Λατινικής Αμερικής υπάρχουν κοινότητες Αράβων και Παλαιστίνιων μεταναστών. Στη Βραζιλία πρέπει να υπάρχουν περίπου δέκα εκατομμύρια άνθρωποι λιβανέζικης, συριακής, αιγυπτιακής, μαροκινής και παλαιστινιακής καταγωγής, μεταξύ άλλων. Η Χιλή μετρά τη μεγαλύτερη παλαιστινιακή κοινότητα της περιοχής με 500 χιλιάδες ανθρώπους, οι οποίοι έφτασαν σχεδόν όλοι μετά τη Νάκμπα. Στην Ονδούρα ζουν 280 χιλιάδες και στην Κολομβία υπάρχουν εκατό χιλιάδες Παλαιστίνιοι, καθώς και μικρότεροι αλλά σημαντικοί αριθμοί στις υπόλοιπες χώρες.

Πρέπει να σημειωθεί ότι αυτοί οι μετανάστες είναι οργανωμένοι ή έστω σε κάποιο βαθμό συνδεδεμένοι με τις πρεσβείες τους. Στη Χιλή, μια συλλογικότητα με το όνομα «Comunidad Palesti- na en Chile» (Παλαιστινιακή Κοινότητα στη Χιλή) διαδίδει καθημερινά ειδήσεις για τις ισραηλινές επιθέσεις. Παρομοίως, όλες οι

πρεσβείες διαδίδουν ειδήσεις και καταπολεμούν την παραπληροφόρηση των κυρίαρχων μέσων ενημέρωσης. Σε όλη την περιοχή υπάρχουν δίκτυα πληροφόρησης που δείχνουν την πραγματικότητα των όσων συμβαίνουν στη Γάζα, κάτι που δε συμβαίνει συνήθως στον Παγκόσμιο Βορρά, τουλάχιστον σε αυτήν την έκταση.

Σε πολλές χώρες υπάρχουν μόνιμες επιτροπές αλληλεγγύης με την Παλαιστίνη, οι οποίες έχουν καλέσει σε πλήθος διαδηλώσεων, συγκεντρώσεων και καθιστικών διαμαρτυριών από τις 7 Οκτωβρίου. Προέκυψαν κάποιες κατασκηνώσεις διαμαρτυρίας, όπως η «Αντισιωνιστική Κατασκήνωση Ζήτω η Ελεύθερη Παλαιστίνη» (Campamento Antisionista Viva Palestina Libre) στο Κεντρικό Πανεπιστήμιο του Εκουαδόρ (Universidad Central de Ecuador), μια άλλη στο πανεπιστήμιο με το μεγαλύτερο κύρος στη Λατινική Αμερική, το Πανεπιστήμιο του Σάο Πάολο (Universidad de São Paulo), που απαιτεί την διακοπή των σχέσεων με το Ισραήλ, και στο Εθνικό Πανεπιστήμιο του Μεξικού (Universidad Nacional de México), μια συνέλευση εκατοντάδων φοιτητών, ακαδημαϊκών και εργαζομένων ψήφισαν την έναρξη κατασκήνωσης διαμαρτυρίας στις 2 Μαΐου. «Μας έδωσε μεγάλη ελπίδα να βλέπουμε τους συναδέλφους μας στις ΗΠΑ να καταλαμβάνουν δεκάδες και δεκάδες πανεπιστήμια και, όταν είδαμε τη βίαιη καταστολή εναντίον τους, αισθανθήκαμε την επιτακτικότητα να ακολουθήσουμε το παράδειγμά τους», δήλωσε ένας φοιτητής Φιλολογίας⁵.

Στη Λατινική Αμερική υπάρχει ένα διαφορετικό πολιτικό κλίμα από ό,τι στο Βορρά, μια φιλοπαλαιστινιακή ευαισθησία στις κοινωνίες, αλλά και στους θεσμούς. Ο Μεξικανός πρόεδρος Αντρές Μανουέλ Λόπες Ομπραδόρ υπερασπίστηκε την «ελευθερία» των φοιτητών να κατασκηνώνουν στο Εθνικό Αυτόνομο Πανεπιστήμιο του Μεξικού (UNAM) για να διαμαρτυρηθούν για τις επιθέσεις του Ισραηλινού Στρατού στη Λωρίδα της Γάζας και σε αλληλεγγύη με την Παλαιστίνη. «Είναι ελευθερία, αυτό συμβαίνει σε όλες τις χώρες, κυρίως στις ΗΠΑ, εδώ απλά λέμε ότι εμείς δεν καταστέλλουμε»⁶, δήλωσε ο πρ όεδρος, σε εμφανή αντίθεση με τις κυβερνήσεις του Βορρά.

Διπλωματική διένεξη ξέσπασε στη Χιλή με το Ισραήλ λόγω της απόφασης του προέδρου Γκαμπριέλ Μπορίκ να αποκλείσει τις ισραηλινές εταιρίες από τη Διεθνή Έκθεση Αεροπορίας και Διαστήματος (FIDAE – Feria Internacional del Aire y del Espacio)⁷, την κεντρική έκθεση σε θέματα αεροδιαστημικής και άμυνας της Λατινικής Αμερικής και μια από τις σημαντικότερες στον κόσμο, η οποία πραγματοποιήθηκε από τις 9 έως τις 14 Απριλίου.

Σε πολλές χώρες έχουν δημιουργηθεί ευρείς συντονισμοί υποστήριξης της Παλαιστίνης, όπως το Συντονιστικό για την Παλαιστίνη στη Χιλή (Coordinadora por Palestina de Chile), μια συλλογικότητα που δημιουργήθηκε στις 19 Οκτωβρίου και αποτελείται από περίπου 70 ομάδες με μακρά ιστορία συνεργασίας με την παλαιστινιακή υπόθεση. Ή οι πρόσφατες διαδηλώσεις στο Μοντεβιδέο, στις οποίες συνενώθηκαν δεκάδες κοινωνικές και πολιτικές ομάδες.

Οι ακαδημαϊκοί της περιοχής, από την πλευρά τους, έστειλαν δυο δημόσια μηνύματα τον Ιανουάριο του τρέχοντος έτους. Το ένα είναι η «Επιστολή προς τις Πανεπιστημιακές Αρχές» και το άλλο η «Επιστολή των ακαδημαϊκών υπέρ της Παλαιστίνης προς τις προοδευτικές κυβερνήσεις»⁸, ζητώντας να υπάρχει μια πιο σταθερή και συντονισμένη στάση στην περιοχή. Μεταξύ των παραληπτών είναι και οι πρόεδροι της Βολιβίας, της Βραζιλίας, της Κολομβίας, της Κούβας, της Χιλής, του Μεξικού, της Ονδούρας και της Βενεζουέλας.

Από λαό σε λαό

Τα όπλα που δολοφονούν τους λαούς της Χιλής και της Κολομβίας προέρχονται σε μεγάλο βαθμό από το Ισραήλ, μια χώρα που έχει παίξει διακεκριμένο ρόλο στους πολέμους εναντίον των λαών, συμβουλεύοντας αυταρχικά καθεστώτα και δικτατορίες.

Αρκετοί αυτόχθονες λαοί της περιοχής, από Μαπούτσε μέχρι Ζαπατίστας, έχουν δείξει την αλληλεγγύη τους στον παλαιστινιακό λαό. Έχουν κοινές ιστορίες υπό το ζυγό της

αποικιοκρατίας και τώρα υφίστανται παρόμοιες επιθέσεις από τα ηγεμονικά κράτη, καθώς αντιστέκονται στον ιμπεριαλισμό και το νεοφιλελευθερισμό. Αυτά τα κοινά βιώματα, τα οποία υπερβαίνουν τους αυτόχθονες λαούς, συγκλίνουν στην καταγγελία του αμερικανικού ιμπεριαλισμού. Τα όπλα που δολοφονούν τους λαούς της Χιλής και της Κολομβίας προέρχονται σε μεγάλο βαθμό από το Ισραήλ, μια χώρα που έχει παίξει διακεκριμένο ρόλο στους πολέμους εναντίον των λαών, συμβουλεύοντας αυταρχικά καθεστώτα και δικτατορίες.

Η περίπτωση της Γουατεμάλας αποκαλύπτει την εμπλοκή του Ισραήλ στις γενοκτονίες και τις σφαγές των λαών μας. Το 1982 υπολογίζεται πως ο αριθμός των ισραηλινών συμβούλων στη Γουατεμάλα ανερχόταν στους 300 περίπου, ειδικοί σε θέματα κατασκοπίας, ασφάλειας και επικοινωνιών, καθώς και προσωπικό στρατιωτικής εκπαίδευσης, σύμφωνα με εκτενές ρεπορτάζ της εφημερίδας *El Salto*⁹.

Επί δικτατορίας του στρατηγού Χοσέ Εφραΐν Ρίος Μοντ, υπεύθυνου για τη δολοφονία 200.000 ανθρώπων, την εξαφάνιση 45.000 και την ισοπέδωση 500 χωριών, το Ισραήλ ήταν ο κύριος προμηθευτής όπλων και ο «νούμερο ένα φίλος της Γουατεμάλας στον κόσμο». Από τις αρχές του 1977, το Ισραήλ είχε παράσχει στη Γουατεμάλα 50.000 τουφέκια Galil, 1 εκατομμύριο σφαίρες, 15 αεροπλάνα Arava, 5 ελικόπτερα και 1.000 πολυβόλα συν εκατό, σε συμφωνία με τις ΗΠΑ.

«Οι ισραηλινοί σύμβουλοι συνεργάζονταν με τους Γουατεμαλτέκους πράκτορες ασφαλείας στην καταδίωξη παράνομων ομάδων ανταρτών. Στην πραγματικότητα, εκπαίδευαν τα επίλεκτα στρατεύματα γνωστά ως *kaibiles*, τα οποία από το δεύτερο μισό του 1981 ξεκίνησαν να σφαγιάζουν συστηματικά τους ανθρώπους που υποστήριζαν ή έβλεπαν με συμπάθεια την εξέγερση. Μεταξύ 1981 και 1983 χιλιάδες άνθρωποι σκοτώθηκαν ή εκτοπίστηκαν από τους *kaibiles*, οι οποίοι διέπραξαν βιασμούς, βασανιστήρια, ακρωτηριασμούς, χτύπησαν μωρά πάνω σε πέτρες και ισοπέδωσαν εκατοντάδες χωριά», αναφέρει η παραπάνω έκθεση.

Ένα βιβλίο των Milton Jamail και Margo Gutiérrez που εκδόθηκε το 1987¹⁰ αποτυπώνει τα λόγια του δημοσιογράφου Dan Rather το 1983: «Οι Ισραηλινοί συμβούλευαν ‘να συμπεριφέρεστε στους ιθαγενείς όπως εμείς συμπεριφερόμαστε στους Παλαιστίνιους: να μην εμπιστεύεστε κανέναν από αυτούς’» 11.

Σε αυτά τα παραδείγματα μπορεί κανείς να δει τους λόγους για τους οποίους η ευαισθησία της Λατινικής Αμερικής συνδέεται έντονα με τον παλαιστινιακό λαό.

1. https://el.wikipedia.org/wiki/Διεθνής_αναγνώριση_του_Κράτους_της_Παλαιστίνης
2. <https://www.elsaltodiario.com/genocidio/eslovenia-lanza-proceso-reconocimiento-palestina-espana-irlanda-anuncian-lo-haran>
3. <https://cnnespanol.cnn.com/2024/05/04/paises-rompieron-relaciones-israel-gaza-orix/>
4. <https://www.youtucom/watch?v=eUUoIPdJQFc>
5. <https://efe.com/mundo/2024-05-09/brasil-se-suma-a-las-acampadas-universitarias-contra-israel-por-la-guerra-en-palestina/>
6. <https://acturt.com/actualidad/508788-lopez-obrador-protestas-mexico-israel>
7. <https://brecha.com.uy/en-su-laberinto/https://brecha.com.uy/en-su-laberinto/>
8. <https://poplab.mx/v2/column/Trotamundos-Politico/Academicos-y-academicas-por-Palestina>
9. <https://www.elsaltodiario.com/revista-pueblos/una-amistad-perdura-relaciones-historicas-guatemala-israel>
10. “The israelí guns and money in Central America”, NACLA, 1987.
11. <https://www.elsaltodiario.com/revista-pueblos/una-amistad-perdura-relaciones-historicas-guatemala-israel>

Ραούλ Ζιμπέκι: Στρατιωτικοποίηση, το ανώτερο στάδιο του εξορκτισμού

του Ραούλ Ζιμπέκι

μετάφραση του Βασίλη Γεωργάκη

Η αυξανόμενη στρατιωτικοποίηση των κοινωνιών μας αποτελεί ένα ξεκάθαρο σημάδι πως το πατριαρχικό καπιταλιστικό σύστημα βρίσκεται στο λυκόφως του. Το σύστημα εγκατέλειψε την προσπάθεια ενσωμάτωσης των λαϊκών μαζών, δεν διατίθεται πλέον να συνομιλήσει με αυτές, αλλά περιορίζεται στο να τις κατασκοπεύει και να τις ελέγχει. Πριν από αυτή τη μιλιταριστική περίοδο, οι «παραστρατημένοι» γνώριζαν τον εγκλεισμό προκειμένου να συνετιστούν. Πλέον είναι ζήτημα ανοιχτής παρακολούθησης ολόκληρων κοινωνικών στρωμάτων που απαρτίζουν την πλειοψηφία του πληθυσμού.

Όταν ένα σύστημα χρειάζεται να στρατιωτικοποιεί την καθημερινή ζωή για να ελέγχει την πλειοψηφία, μπορούμε να πούμε πως οι μέρες του είναι μετρημένες. Ακόμη κι αν στην πραγματικότητα οι «μέρες» θα πρέπει να υπολογίζονται σε χρόνια ή και δεκαετίες.

Ένα καλό παράδειγμα είναι η κληρονομιά της δικτατορίας του Πινοσέτ στη Χιλή, και συγκεκριμένα ο κεντρικός ρόλος του στρατού και της στρατιωτικοποιημένης αστυνομίας, των Καραμπινέρος (Carabineros), στον κοινωνικό έλεγχο. Κληρονομιά του καθεστώτος είναι ο έλεγχος των εσόδων των μεταλλείων χαλκού από τις ένοπλες δυνάμεις. Ο χαλκός είναι το κύριο εξαγωγικό προϊόν της Χιλής.

Ο νόμος περί περιορισμένης πρόσβασης στον χαλκό εγκρίθηκε την

δεκαετία του 1950, εν μέσω θυελλωδών κινητοποιήσεων της εργατικής τάξης και της φτωχολογιάς των αστικών κέντρων και της υπαίθρου. Κατά τη διάρκεια της στρατιωτικής δικτατορίας αυτός ο μυστικός νόμος τροποποιήθηκε επτά φορές.

Μόλις το 2016, χάρη σε ένα ρεπορτάζ που βασίστηκε σε διαρροή της εφημερίδας El Mostrador, αποκαλύφθηκε πως 10% των κερδών της κρατικής επιχείρησης χαλκού μεταφερόταν απευθείας στις ένοπλες δυνάμεις.

Ο μυστικός νόμος δεν ανακλήθηκε παρά το 2019, όταν οι δρόμοι της Χιλής άρχισαν να φλέγονται από σειρά διαδηλώσεων κι εξεγέρσεων, που ξεκίνησαν το 2011 από φοιτητές και Μαπούτσε, στους οποίους αργότερα προστέθηκαν φεμινίστριες.

Η ζημιά που το στρατιωτικό καθεστώς προκάλεσε στην κοινωνία μπορεί να ιδωθεί στο γεγονός πως οι περισσότεροι από τους μισούς Χιλιανούς απέχουν από τις εκλογές, ενώ πρωτύτερα η συντριπτική πλειοψηφία ψήφισε υπέρ της τρομακτικής απονομιμοποίηση των πολιτικών κομμάτων και των κρατικών θεσμών.

Το 2019, η μεξικάνικη κυβέρνηση, προκειμένου να ανταποκριθεί

στον καταστρεπτικό «Πόλεμο κατά των ναρκωτικών», συγχώνευσε τα σώματα ασφαλείας και την αστυνομία και ονόμασε τον νέο σχηματισμό «Εθνική Φρουρά» (Ισπ. Guardia Nacional), στρατιωτικοποιώντας ακόμη περισσότερο την αστυνομία. Η Εθνική Φρουρά έχει αναλάβει την φύλαξη των βόρειων και νότιων συνόρων της χώρας, απέναντι σε μετανάστες. Στην φωτογραφία, άνδρες της Εθνικής Φρουράς επιτίθενται σε μετανάστες από την Ονδούρα που εγκαταλείπουν την χώρα εξαιτίας του καπιταλιστικού εξορυκτισμού και του ναρκο-νεοφιλελευθερισμού. (Πηγή φωτογραφίας Cambio16)

Αυτή δεν είναι η μοναδική περίπτωση φυσικά. Ο βραζιλιάνικος στρατός έπαιξε σημαντικό ρόλο στη φυλάκιση του Λούλα, την απομάκρυνση της Ντίλμα Ρούσεφ και την εκλογή του Μπολσονάρου.

Σε κάθε περίπτωση, η στρατιωτικοποίηση παραβιάζει το υποτιθέμενο «Κράτος Δικαίου», τις νομικές διευθετήσεις που η κοινωνία έχει υιοθετήσει, συχνά χωρίς έχει προηγηθεί η δέουσα διαβούλευση.

Η στρατιωτικοποίηση έρχεται μαζί με την επιβολή ενός κοινωνικού μοντέλου που ονομάζουμε *εξορυκτισμό*• έναν τρόπο συσσώρευσης κεφαλαίου από το 1% του πληθυσμού, βασισμένο στην κλοπή και την απογύμνωση των λαών, ο οποίος προϋποθέτει στυγνή στρατιωτική δικτατορία στις περιοχές και τις επαρχίες όπου εφαρμόζεται και λειτουργεί.

Ο μιλιταρισμός υπάγεται σε αυτή τη λογική της συσσώρευσης μέσω βίας, για τον απλούστατο λόγο ότι τα αγαθά των ανθρώπων δεν μπορούν να αποσπαστούν παρά μόνο υπό την απειλή των όπλων.

Ο μιλιταρισμός συνοδεύεται από βία, εξαφανίσεις ανθρώπων, γυναικοκτονίες και βιασμούς. Πέραν τούτων, πάντα δίνει χώρο στη δημιουργία και δράση παραστρατιωτικών οργανώσεων, που πάντα συνοδεύουν τις μεγάλες εξορυκτικές εργασίες. Και παρόλο που θεωρούνται παράνομες, οι παραστρατιωτικές οργανώσεις αποτελούνται από άτομα εκπαιδευμένα και οπλισμένα από τις ένοπλες δυνάμεις – όπως μπορούμε να δούμε στο Μεξικό και την

Κολομβία.

Τώρα γνωρίζουμε ότι ο κύριος ωφελημένος από τον υπό σχεδιασμό σιδηρόδρομο ονόματι «Mayan Train» θα είναι ο στρατός.[1] Η κυβέρνηση του López Obrador έχει παραχωρήσει στις ένοπλες δυνάμεις όλα τα τμήματα του σιδηροδρόμου, προσθέτοντας ότι τούτο είναι «μία ανταμοιβή» προς τον θεσμό.

Οι ομοιότητες με την περίπτωση της Χιλής και του χαλκού είναι ακόμη περισσότερες.

Η πρώτη αφορά στην απευθείας απόδοση προνομίων με τα οποία η κυβέρνηση κερδίζει την υπακοή των ένστολων, στους οποίους στην πραγματικότητα υπακούει η ίδια.

Η δεύτερη αφορά στο επιχείρημα της «εθνικής ασφάλειας» που αξιοποιείται από τις κυβερνήσεις. Στην Χιλή ήταν η μάχη κατά του κομμουνισμού. Στο Μεξικό είναι το ζήτημα των νότιων συνόρων, με τα επιχειρήματα να περιστρέφονται γύρω από το ζήτημα της μετανάστευσης και του trafficking.

Η τρίτη είναι πως η στρατιωτικοποίηση είναι τόσο το πλάνο όσο και ο τρόπος διακυβέρνησης. Ακολουθείται από αεροδρόμια και εσωτερική τάξη σε κάθε πτυχή της καθημερινής ζωής. Δια της βίας καταφέρνουν να ανατρέπουν την νομιμότητα κατά το δοκούν, όπως τους οικονομικούς περιορισμούς και κανονισμούς.

Παρατηρούμε τη διαδικασία στρατιωτικοποίησης από τις ΗΠΑ, τη Ρωσία και την Κίνα σε όλες τις χώρες της Λατινικής Αμερικής. Συνίσταται στον έλεγχο των αγροτικών και αστικών γεωγραφιών από ένοπλους άνδρες που βρίσκονται στην υπηρεσία της πρωτεύουσας, με στόχο τον έλεγχο των πληθυσμών που ανθίστανται στην απογύμνωσή τους.

Το ζήτημα δεν αφορά έναν διαβολικό πρόεδρο ή κυβέρνηση. Τούτο δεν αμφισβητείται αλλά δεν είναι το πρόβλημα. Αντιμετωπίζουμε ένα σύστημα που για να επιτείνει την επιθανάτια αγωνία του, χρειάζεται να εφαρμόσει σχέδια που γεννήθηκαν τον 20^ο αιώνα και αποτελούν μοτίβα στα έργα του Αγκάμπεν: η κατάσταση της

εξαίρεσης σαν μορφή διακυβέρνησης, ο νόμιμος εμφύλιος πόλεμος απέναντι σε όσους δεν αφομοιώνονται και τα στρατόπεδα συγκέντρωσης που φυλάσσονται από παραστρατιωτικούς.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στη *La Jornada* στις 26 Μαρτίου 2021. Τελευταία ανάκτηση 20/4/2021. Μπορείτε να μεταβείτε στο πρωτότυπο άρθρο από εδώ.

[1] Ο σιδηρόδρομος Mayan Train (Ισπ. Tren Mayan) είναι μία σχεδιαζόμενη σιδηροδρομική γραμμή μήκους άνω των 1500 χιλιομέτρων που θα διασχίζει περιοχές της Τσιάπας και της χερσονήσου του Γιουκατάν. Το γιγαντιαίο πρότζεκτ που αναμένεται να κοστίσει περίπου 7,4 δις δολάρια στοχεύει στην ανάπτυξη του τουρισμού στην περιοχή και έχει ξεσηκώσει τις αντιδράσεις οικολογικών οργανώσεων και των Ζαπατίστας. Σε μία προσπάθεια να επενδυθεί το σχέδιο με λαϊκή νομιμοποίηση η κυβέρνηση το 2019 διεξήγαγε ένα συμβουλευτικό δημοψήφισμα-φάρσα στις άμεσα ενδιαφερόμενες επαρχίες, στο οποίο δεν συμμετείχε παρά το 8% των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων. Η μονομέρεια του δημόσιου διαλόγου προς τα θετικά του πρότζεκτ ήταν δε τέτοια, που υπήρξε παρέμβαση ακόμη και των Ηνωμένων Εθνών.

Editorial #0

Υπάρχει μία παραδοχή, κοινότοπη κατά μία έννοια κι ωστόσο κομβική για την κατανόηση και τη διαύγαση της σύγχρονης παγκόσμιας πραγματικότητας, ότι δηλαδή τα κράτη, οι ποικίλοι σχηματισμοί εξουσίας και το κεφάλαιο, περιφράσσουν, ζωνοποιούν, υφαρπάζουν στην προσπάθειά τους να επεκταθούν,

είτε αξιοποιώντας νέους τρόπους και φυσικούς πόρους είτε μετουσιώνοντας σε οικονομικά αξιοποιήσιμα τα κοινά αγαθά που βρίσκονται στη σφαίρα κυριαρχίας των κοινωνιών. Αυτή η διαδικασία είναι σαφέστατα απαραίτητη για το υπάρχον ληστρικό σύστημα και το φαντασιακό της απεριόριστης ανάπτυξης που το συνοδεύει. Στις μεγάλες μητροπόλεις των περισσότερων κρατών, επίσης, ο δημόσιος χώρος ήδη ασφυκτικά κατακερματισμένος και τεμαχισμένος, μετατρέπεται εν μέσω πανδημίας, φόβου και περιστολής βασικών ελευθεριών σε εργαστήριο ελέγχου και στρατιωτικοποίησης. Η αρπαγή της γης, των κοινών πόρων των ανθρώπων, η διάλυση των κοινωνικών δεσμών που δεν βασίζονται στην οικονομική πρόσοδο, ο έλεγχος της δημόσιας ζωής στις πόλεις, η λογοκρισία της ελεύθερα διακινούμενης πληροφορίας είναι όψεις του κοινωνικού πολέμου που διεξάγουν τα κράτη και οι κυρίαρχες ελίτ, έχοντας εν πολλοίς απωλέσει την κοινωνική συναίνεση που θα τους εξασφάλιζε τη συνέχεια της απρόσκοπτης επέλασής τους.

Η μεγάλη πλειοψηφία του κόσμου παρακολουθεί μουδιασμένη αυτό το ξεδίπλωμα των «αρετών» του ολοκληρωτισμού. Με δειλά βήματα, βέβαια, προσπαθεί να βρει τον εαυτό της μέσα σ' αυτό το δυσοίωνα τοπίο και να εφεύρει τρόπους εξόδου, επινοώντας με τη σειρά της νέους χώρους συνάντησης, αντίστασης και αυτοοργάνωσης. Σε παγκόσμιο επίπεδο παρατηρούνται διεργασίες των από κάτω, με έντονα αντι-γραφειοκρατικά, αντι-ηγεμονικά, αμεσοδημοκρατικά και οριζόντια χαρακτηριστικά και με αιχμή την απελευθέρωση των δημόσιων χώρων, των φυσικών πόρων και τη δημιουργία κοινών. Αυτή η διαδικασία έχει και την εξής σημαντική ιδιαιτερότητα, ότι δηλαδή φέρνει στο προσκήνιο έναν τεράστιο αριθμό άορατων κοινωνικών ομάδων, οι οποίες παγκοσμίως διεκδικούν να ακουστούν, δεν ζητούν να κυβερνήσουν, αλλά, με όχημα την αυτονομία τους, να καθορίσουν τους όρους ύπαρξής τους, πέρα και έξω από το υπάρχον καθεστώς. Το ταξίδι των Ζαπατίστας στην Ευρώπη, το οποίο παρακολουθούμε από πολύ κοντά, αποτελεί ένα σύμβολο της αποαποικιοποίησης, είναι μία κίνηση υψηλού συμβολισμού και μία στιγμή όπου η παγκόσμια αλληλεγγύη πραγματώνεται από τις κοινωνίες σε κίνηση, από τον

κόσμο που μένει έξω από τα κέντρα λήψης των αποφάσεων.

Όσα περιγράφονται παραπάνω, αποτελούν πραγματικότητα και στην περίπτωση της Ελλάδας. Ο κεντρικός ενεργειακός σχεδιασμός της χώρας, με τη συνεργασία διακρατικών συνασπισμών και πολυεθνικών συμφερόντων, επιχειρεί να μετουσιώσει τη χώρα σε βασικό ενεργειακό προμηθευτή. Οι περιφράξεις που μπορούν δυνητικά να προκύψουν από τα βιομηχανικά έργα των αιολικών πάρκων, των μονάδων καύσης βιορευστών, των φραγμάτων και των εξορύξεων, είναι πάμπολλες και αποτελούν θανάσιμη απειλή για τα οικοσυστήματα και τις ανθρώπινες κοινωνίες. Φυσικά, κάθε εκχώρηση γης και κάθε ιδιωτικοποίηση διαλύει την κοινωνική συνοχή και οδηγεί σε αφανισμό ολόκληρες κοινότητες. Κι εδώ, όμως, οι αντιστάσεις είναι πολυποίκιλες. Από τη Χαλκιδική στην Κρήτη, από τη Μεσοχώρα στην Ήπειρο και από τα Άγραφα στο Πήλιο και στο χωριό Σταγιάτες, όπου οι κάτοικοι παλεύουν με όλα τα διαθέσιμα μέσα για τη διατήρηση της πηγής ύδρευσής τους, της Κρύας Βρύσης, ενάντια σε δημοτική αρχή, μαφιόζους και ιδιωτικές εταιρίες εμφιάλωσης. Παντού ξεδιπλώνονται αγώνες υπεράσπισης των κοινών και παντού οι άνθρωποι αντιστέκονται, διεκδικώντας πρόσβαση και λόγο σε ό,τι τους αφορά. Όπως χαρακτηριστικά πράττουν και οι ελληνίδες φοιτήτριες και φοιτητές, που διεκδικούν όχι μόνο την κατάργηση του αισχρού νόμου Χρυσοχοΐδη – Κεραμέως, αλλά και τη μετουσίωση του πανεπιστημίου σε χώρο ανοιχτό σε όλη την κοινωνία.

Η Βαβυλωνία θα φιλοξενήσει αυτή την εβδομάδα:

i) Ένα κείμενο του ουρουγουανού συγγραφέα Ραούλ Ζιμπέκι για την αυξημένη στρατιωτικοποίηση που παρατηρούμε, την «απεγνωσμένη» προσπάθεια του καπιταλιστικού συστήματος να κρατηθεί στη ζωή.

ii) Μία εφ' όλης της ύλης συνέντευξη με κατοίκους του χωριού Σταγιάτες Πηλίου για τον αδιάκοπο και ανυποχώρητο αγώνα τους για τη διατήρηση της αυτονομίας τους και την προστασία των φυσικών πηγών τους.

iii) Μία εκδήλωση με τίτλο «Κοινωνικές αντιστάσεις της πανεπιστημιακής κοινότητας ενάντια στο σύγχρονο αυταρχισμό», με συμμετοχή αναπληρώτριας καθηγήτριας από το Πανεπιστήμιο του Βοσπόρου στην Τουρκία, η οποία θα σκιαγραφήσει τις αντιστάσεις του τουρκικού φοιτητικού κινήματος απέναντι στην αυθαιρεσία του καθεστώτος Ερντογάν, κι επίσης με τη συμμετοχή του αναπληρωτή καθηγητή του ΔΠΘ Αλέξανδρου Κιουπκιολή και της φοιτήτριας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Ξανθίππης Δέλτσου.

Η Βαβυλωνία συζητά με τον Raul Zibechi (video)

Την Τετάρτη 29 Απριλίου, η Βαβυλωνία συνομίλησε με τον ουρουγουανό συγγραφέα Raul Zibechi.

Ο κόσμος που έρχεται, μετά την πανδημία, οι σχεδιασμοί των κυρίαρχων και τα κινήματα των από τα κάτω.

*Ο Ραούλ Ζιμπέκι γεννήθηκε το 1952 στο Μοντεβιδέο της Ουρουγουάης. Δημοσιογράφος, συγγραφέας και στρατευμένος διανοούμενος έχει αφιερώσει την εργασία του στη μελέτη των κοινωνικών κινήματων της Λατινικής Αμερικής. Στην Ελλάδα κυκλοφορούν δύο βιβλία του το Αυτονομίες και Χειραφετήσεις. Η Λατινική Αμερική σε κίνηση (Ζιμπέκι, Εκδόσεις Αλάνα, 2010) και Κοινά Αγαθά και Κοινωνικά Κινήματα (Ζιμπέκι, Χάρντ, Ρέγιες, Εκδ. Συναδέλφων, 2016).

Ραούλ Ζιμπέκι: Ο κορωνοϊός βυθίζει την κυβέρνηση Μπολσονάρο

Η εξάπλωση του COVID-19 στην Βραζιλία προκάλεσε έντονους τριγμούς στην κυβέρνηση Μπολσονάρο. Ο Ραούλ Ζιμπέκι στο παρόν άρθρο που δημοσιεύτηκε κατά τις πρώτες ημέρες της Πανδημίας (24/3) σκιαγραφεί την πολιτική κατάσταση στην χώρα της Λατινικής Αμερικής. Έκτοτε σημειώθηκε ραγδαία εξάπλωση του ιού με πάνω από 60,000 κρούσματα και 4,000 νεκρούς την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές (28/4). Οι πολιτικές εξελίξεις είναι ίσως ακόμη πιο εντυπωσιακές με φήμες να κάνουν λόγο ακόμη και για εσωτερικό παραγκωνισμό του ακροδεξιού Προέδρου από την ηγεσία του στρατού.

Μετάφραση της Μαριλένας Ευσταθιάδη

Antipresidente [1] τον βάπτισε η δημοσιογράφος Ελιάν Μπρουμ. Ίσως είναι ο καλύτερος ορισμός για τον Ζαΐρ Μπολσονάρο που βδομάδα με τη βδομάδα δεν παύει να λέει σεξιστικές ατάκες, να τσακώνεται με κάθε είδους πολιτικούς παράγοντες, ακόμη και να ανοίγει ένα πρωτοφανές μέτωπο εναντίον της Κίνας, τον κύριο εμπορικό συνεργάτη του.

Ενώ όλες οι χώρες της Νότιας Αμερικής έχουν λάβει λίγο πολύ δραστικά μέτρα, η αδράνεια και οι αντιφάσεις στις οποίες πέφτει καθημερινά ο Μπολσονάρο – ο οποίος αναφέρθηκε στον κορωνοϊό ως «γριπούλα» – προκάλεσαν εκνευρισμό στις μεσαίες τάξεις που τον έφεραν στην Κυβέρνηση, και που την τελευταία εβδομάδα εκφράστηκαν μέσω ηχηρών *cacerolazos* επί επτά συνεχόμενες ημέρες.[2]

«Σε δέκα περιπτώσεις, ο Μπολσονάρο περιόρισε στο ελάχιστο την κρίση του κορωνοϊού», επισημαίνει τίτλος της εφημερίδας *O Globo* – αυτής με τη μεγαλύτερη κυκλοφορία στη Βραζιλία – με εμφανώς εμπαικτικό τόνο προς τον πρόεδρο.

Αυτή η εφημερίδα υποστήριξε το πραξικόπημα του 1964, διατήρησε στενούς δεσμούς με όλες τις στρατιωτικές κυβερνήσεις και ήταν αντίθετη με την αριστερή κυβέρνηση του Λουίς Ινάσιο Λούλα Ντα Σίλβα. Γι' αυτό, οι κριτικές της προς τον σημερινό πρόεδρο μπορούν να θεωρηθούν δείκτης για το τι πιστεύει ο συντηρητικός τομέας της κοινωνίας.

Ο Μπολσονάρο μπήκε σε κόντρα με τον Κυβερνήτη του Σάο Πάολο, Ζοάο Ντόρια, της σοσιαλδημοκρατίας, τον οποίο αποκάλεσε «παράφρονα» και τον κατηγορήσε ότι «προκαλεί τρόμο» επειδή διέταξε καραντίνα στην πιο πυκνοκατοικημένη πολιτεία της χώρας, η οποία, μαζί με το Ρίο ντε Τζανέιρο συγκεντρώνει το 60% από τους 2000 που έχουν προσβληθεί στη χώρα.

Ο κυβερνήτης του Ρίο, τη δεύτερη πολυπληθέστερη πολιτεία στη Βραζιλία, ο συντηρητικός Γουίλσον Γουίτζελ, διαβεβαιώνει ότι δεν υπάρχει συνομιλία με την κυβέρνηση εν μέσω μιας τόσο βαθιάς κρίσης: *«Η έλλειψη διαλόγου και λογικής είναι απαράδεκτη. Ποτέ δεν πίστευα ότι θα το βιώσω αυτό σε μια δημοκρατία»*.

Σύμφωνα με τα *Ινστιτούτα Κοινής Γνώμης* (Κέντρα Κοινωνιολογικής Έρευνας), η δημοτικότητα του Μπολσονάρο καταρρέει, παρόλο που η επιδημία δεν έχει αρχίσει να αυξάνεται κατακόρυφα. Το Κέντρο Μαθηματικής Περιγραφής Λοιμωδών Νοσημάτων της Σχολής Τροπικής Ιατρικής του Λονδίνου (Centre for the Mathematical Modelling of Infectious Diseases, London School of Hygiene & Tropical Medicine), εκτιμά ότι η ανεπαρκής καταγραφή των προσβληθέντων στη Βραζιλία είναι τεράστια και ότι πρέπει να είναι έντεκα φορές περισσότεροι από τους 2.000 που εντοπίστηκαν μέχρι τη Δευτέρα 23 Μαρτίου.

Το χειρότερο είναι ότι το σύστημα υγείας δεν είναι σε θέση να φροντίσει τον πληθυσμό της Βραζιλίας ούτε και υπάρχουν διαθέσιμα τεστ για μια χώρα 210 εκατομμυρίων κατοίκων.

Μία από τις αποφάσεις του Μπολσονάρο, που αποδεικνύει τον αυτοσχεδιασμό και την έλλειψη λογικής, ήταν η πρόταση

αναστολής των συμβάσεων εργασίας και συνεπώς των μισθών των εργαζομένων για τέσσερις μήνες. Αναγκάστηκε να υποχωρήσει μπροστά στη μαζική και ισχυρή αντίθεση από όλα τα κοινωνικά στρώματα.

Ο πρόεδρος δεν είναι μόνος σε αυτόν τον παραλογισμό που αντιτίθεται στις αποφάσεις των κυριότερων κυβερνήσεων του κόσμου, οι οποίες επιδιώκουν να προστατεύσουν το εισόδημα του πληθυσμού. Ο ιδιοκτήτης της αλυσίδας καταστημάτων Havan, Λουσιάνο Χανγκ, φανατικός οπαδός του Μπολσονάρο, πρότεινε τη μείωση των μισθών, την αναστολή της ασφάλισης των ανέργων και την αναβολή των δημοτικών εκλογών του Οκτωβρίου.

Ένας άλλος οπαδός του, ο Τζούνιορ Ντούρσκι, ιδιοκτήτης της αλυσίδας εστιατορίων Μαντέρο, είπε στα μέσα δικτύωσης ότι ο εγκλεισμός θα έχει *«συνέπειες που θα είναι πολύ μεγαλύτερες από τους θανάτους των ανθρώπων λόγω κορωνοϊού»*. Ένα μέρος της επιχειρηματικής κοινότητας και της εξουσίας ανησυχεί περισσότερο για τα κέρδη παρά για τη ζωή του πληθυσμού.

Σύμφωνα με ειδικούς, η Βραζιλία ακολουθεί μια πορεία μόλυνσεων παρόμοια με εκείνη ορισμένων ευρωπαϊκών χωρών, ενώ ο Ατίλα Ιαμαρίνο, βιολόγος και διδάκτωρ μικροβιολογίας, επισημαίνει τη μεγαλύτερη ευπάθεια της Βραζιλίας: *«Η Κίνα, η Γαλλία, η Ισπανία, η Ιταλία, οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Κορέα δεν έχουν φαβέλες.»*

«Η ειρωνεία είναι ότι η ασθένεια έφτασε στη Βραζιλία από τους πλούσιους, αλλά θα εκραγεί ανάμεσα στους φτωχούς», λέει ο Πάουλο Μπους, διευθυντής της μονάδας διεθνών σχέσεων στο FioCruz, φημισμένου ερευνητικού κέντρου δημόσιας υγείας.

Οι κάτοικοι στις φαβέλες άρχισαν να λαμβάνουν προφυλάξεις, γνωρίζοντας πως δεν έχουν αρκετό νερό, οι υπηρεσίες υγείας βρίσκονται μακριά και πως η επισφάλεια των σπιτικών τους καθιστά σχεδόν αδύνατη την απομόνωση.

Στο Κομπλέξου ντου Αλεμάου (Complexo do Alemão), μια από τις μεγαλύτερες φαβέλες στο Ρίο, οι κάτοικοι δημιούργησαν ένα

«Συμβούλιο για την Κρίση» κατά του κορωνοϊού. Ελλείψει κατευθυντήριων γραμμών από το κράτος, οι κάτοικοι επιδιώκουν να προωθήσουν μια καμπάνια για τη συγκέντρωση χρημάτων για να αγοράσουν νερό (μιας και πολλές κοινότητες δεν έχουν εδώ και μήνες), σαπούνι και οινόπνευμα σε τζελ.

Είναι προφανές ότι ο Μπολσονάρο και οι Βραζιλιάνοι εξτρεμιστές δεν καταλαβαίνουν τους υπόλοιπους Βραζιλιάνους και πολύ λιγότερο ότι ο κόσμος έχει πλέον αλλάξει προς μια κατεύθυνση που τους ενοχλεί βαθιά. Πολλοί από τους Ευρωπαίους ευγνωμονούν τη βοήθεια της Κίνας, της Ρωσίας και της Κούβας, οι οποίες έστειλαν γιατρούς και υγειονομικό υλικό σε αρκετές χώρες που επλήγησαν από την επιδημία.

Η Κίνα είναι «η μόνη χώρα που μπορεί να προμηθεύσει μάσκες στην Ευρώπη σε τέτοια ποσότητα», δήλωσε ο Τσέχος υπουργός Εσωτερικών Γιάν Χάματσεκ. Οι Κινέζοι «είναι οι μόνοι που μπορούν να μας βοηθήσουν», δήλωσε ο Πρόεδρος της Σερβίας Αλεξάνταρ Βούτσιτς, ο οποίος χαρακτήρισε τον αρχηγό του κράτους, Σι Τζίνπινγκ, ως «αδελφό». Η Κίνα στέλνει προστατευτικό υλικό, που είναι σε έλλειψη στον κόσμο, σε πολλές χώρες, πράγμα που έχει συντελέσει μόνο στο να αυξήσει το κύρος της.

Σε αντίθεση με αυτήν την τάση, ένας από τους γιούς του Μπολσονάρο, ο βουλευτής Εντουάρντο, ένωσε άνετος με το να προσβάλει την Κίνα, κατηγορώντας ότι η «δικτατορία» του Πεκίνου είναι υπεύθυνη για την πανδημία.

Ο Κινέζος πρέσβης στη Βραζιλία απάντησε απότομα, λέγοντας ότι ο γιος του προέδρου υποφέρει από «ψυχικό ιό». Ο Πρόεδρος Μπολσονάρο προσπάθησε να μιλήσει στον Σι Τζίνπινγκ, αλλά ο Σι Τζίνπινγκ αρχικά αρνήθηκε να τον ακούσει.

Αν και δεν απολογήθηκε, η κυβέρνηση γνωρίζει ότι δεν μπορεί να αντέξει την παραμικρή προστριβή με «το δράκο», καθώς είναι ο κύριος εμπορικός της συνεργάτης. Ενώ το Χρηματιστήριο του Σάο Πάολο έχασε σχεδόν το 50% της αξίας του από τα τέλη

Ιανουαρίου, κάτι που δε γνωστοποιήθηκε σε άλλες χώρες, και η οικονομία παραμένει στάσιμη, μια κρίση με την Κίνα θα κατέληγε να βυθίσει τη χώρα σε μια βαθιά ύφεση.

Ο Μπολσονάρο δεν είναι μόνο ο *Αντί- Πρόεδρος* της Βραζιλίας, αλλά το παράδειγμα προς αποφυγή μιας ολόκληρης περιοχής που λαμβάνει δραστικά μέτρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας.

Πηγή:[https://mundo.sputniknews.com/firmas/202003241090888941-el-coronavirus-esta-hundiendo-al-gobierno-bolsonaro-/](https://mundo.sputniknews.com/firmas/202003241090888941-el-coronavirus-esta-hundiendo-al-gobierno-bolsonaro/)

Σημειώσεις

[1] Στο πρωτότυπο εμφανίζεται ο όρος “antipresidente”, με τον οποίο εννοείται ότι ο Μπολσονάρο συγκεντρώνει όλα τα αντίθετα χαρακτηριστικά από αυτά που θα έπρεπε να έχει ένας πρόεδρος. Μία ακριβής μετάφραση στα ελληνικά θα ήταν αντί – πρόεδρος.

[2] Τα cacerolazos είναι μια διαδεδομένη μορφή διαμαρτυρίας, κατά την οποία μια ομάδα ανθρώπων χτυπάει κατσαρόλες, τηγάνια και άλλα σκεύη με σκοπό να τραβήξει την προσοχή κάνοντας θόρυβο.